

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/41/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122207892
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122207892.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Andrey Hadnagyovej, v právnej veci navrhovateľky, manželky (matky): A. B. C., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom D. XX/XX, E., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Tibor Sanák, advokát so sídlom Námestie SNP 2, Trnava, a manžela (otca): F. C., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom D. XX/XX, E., zastúpený splnomocnenkyňou: Palkovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Kapitúlská 20, Trnava, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom: C. C., nar. X. XXXX XXXX, a C. G. C., nar. XX. XXXX XXXX, obe bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 6. marca 2023 č.k. 17P/64/2022-52 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok III.) m e n í tak, že otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého C. sumou vo výške 180,- eur mesačne a na maloletú C. G. sumou vo výške 160,- eur mesačne, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo manželov (matky a otca) rozviedol, výrokom II. schválil rodičovskú dohodu o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní maloletých a spravovaní ich majetku obidvomi rodičmi v bežných veciach a o úprave styku otca s maloletými deťmi každý párný týždeň od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každý párný utorok od 16:00 hod. do 19:00 hod., každý nepárný týždeň v utorok, stredu a piatok od 16:00 hod. do 19:00 hod. s tým, že otec deti vyzdvihne v mieste bydliska matky a tam ich aj následne vráti, výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého C. sumou vo výške 170,- eur mesačne a na maloletú C. G. sumou vo výške 170,-eur mesačne, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a výrokom IV. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami Kapitoly II, Oddiel 1, Čl. 3, bod 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, § 18, 23 ods. 1, 36 ods. 1, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“), § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „Civilného mimosporového poriadku“) a § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilného sporového poriadku“). Vecne dôvodil, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že manželstvo účastníkov dlhšiu dobu neplní svoje funkcie, od mája 2022 manželia nežijú v spoločnej domácnosti, keď odporca (správne má byť uvedené „manžel“) po tom, čo priznal mimomanželský pomer, spoločnú domácnosť opustil, manželia spoločne nehospodária, intímne spolu nežijú, obaja účastníci sa vyjadrili, že už nemajú

záujem zachovať manželstvo a vylúčili možnosť jeho obnovy, manžel udržiava aj naďalej mimomanželský pomer. Súd prvej inštancie potom dospel k záveru, že rozvrat v manželstve je trvalý a hlboký, vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, nie je možné očakávať obnovenie manželského spolužitia s perspektívou do budúcnosti, manželstvo účastníkov tohto konania je nefunkčné a neplní svoj spoločenský účel, je len formálnym zväzkom. Súd prvej inštancie návrhu vyhovel a manželstvo so súhlasom oboch manželov vo výroku I. napadnutého rozsudku rozviedol. Nakoľko bolo manželstvo účastníkov rozvedené, bolo potrebné upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze. Súd prvej inštancie po oboznámení sa so všetkými listinnými dôkazmi a po vypočutí matky a otca dospel k záveru, že rodičovská dohoda o zverení maloletých detí, zastupovaní maloletých detí a správe ich majetku, o úprave styku otca s maloletými deťmi je v súlade so zákonom a v najlepšom záujme maloletých detí, a preto rodičovskú dohodu na pojednávaní vo výroku II. rozsudku schválil. Vzhľadom k trvajúcej osobnej starostlivosti matky o maloleté deti, ktorú táto riadne vykonáva, je v záujme maloletých, aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky, keď obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach. Náklady na maloleté deti súd prvej inštancie ustálil podľa vyčíslenia matky nasledovne: C.: strava škôlka 38,- eur + 5,- eur režijné náklady, strava doma cca 100,- eur, ošatenie 20,- eur, hygiena 15,- eur, zdravotná starostlivosť 15,- eur, náklady na C. G.: plienky 28,- eur, strava doma cca 90,- eur, ošatenie 20,- eur, hygiena 15,- eur, zdravotná starostlivosť 15,- eur. Celkové náklady na obe deti sú cca 350,- eur (bez nákladov na bývanie). Celkové náklady na bývanie na 3 osoby v domácnosti matka uviedla približne 200,- eur (voda 20,- eur, plyn 130,- eur, električka 50 eur), ide tak o sumu približne 70,- eur na osobu. V úhrne tak náklady na obe deti vrátane nákladov na domácnosť predstavujú sumu približne 490,- eur (350 eur + 2 x 70 eur), na jedno dieťa predstavujú mesačné náklady sumu približne 245,- eur. Z potvrdenia od zamestnávateľa otca v spoločnosti C. C. (predtým H. C., C.) vyplýva čistý príjem otca za obdobie januára až decembra 2022 v priemere 1 536,- eur, je zároveň poberateľom prídavkov na deti aj daňového bonusu. Matka je t.č. na rodičovskej dovolenke s maloletou dcérou, jej príjmom je materský príspevok vo výške 412,- eur, popritom si vie privyrobiť upratovacími prácami približne 400,- eur mesačne. Pokiaľ ide o ustálenú súdnu prax, rodič by mal zo svojho čistého príjmu vynakladať sumu v rozsahu od 20% do 25% na všetky vyživovacie povinnosti, z uvedeného potom vyplýva, že súdom prvej inštancie určené výživné 2 x po 170,- eur je stanovené vo výške cca 22% z priemerného čistého príjmu odporcu (správne „otca“) vypočítaného za rok 2022 zo sumy 1 536,- eur (22% predstavuje sumu cca 338,- eur), čo predstavuje dolnú hranicu uvedeného rozpätia, nakoľko maloleté deti sú obe v pomerne nízkom veku - predškolský vek (2 a 6 rokov), a teda je reálne počítat s možným zvýšením výživného v budúcom období vzhľadom na nárast životných nákladov. Pri ustálených nákladoch na každé maloleté dieťa vo výške približne 245,- eur určené výživné otcovi na každé maloleté dieťa vo výške po 170,- eur mesačne (na obe deti 340,- eur) považuje súd prvej inštancie za primerané k majetkovým a zárobkovým schopnostiam otca aj vzhľadom k potrebám maloletých detí s prihliadnutím na ich vek. Spolu s výživným poskytovaným od matky či už vo forme finančnej alebo vo forme každodennej osobnej starostlivosti vrátane bývania, bude zabezpečené uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletých v požadovanom rozsahu. Takýmto pomerom prispievania oboch rodičov na výživné je zároveň zachované aj pravidlo, že dieťa má mať životnú úroveň svojich rodičov, z čoho vyplýva, že pri bežnom výživnom 170,- eur na každé dieťa od otca a výživným cca 75,- eur od matky vrátane jej osobnej starostlivosti (ak celkové bežné náklady sú cca 245,- eur vrátane pomerných nákladov na bývanie) sumou stanoveného výživného tak otec poskytuje dieťaťu primerane životnú úroveň zodpovedajúcu jeho možnostiam a schopnostiam. Námietky otca, že takto stanovené výživné je pre neho privysoké, súd prvej inštancie považoval za nedôvodné, nakoľko aj pri jeho celkových mesačných nákladoch, ktoré vyčíslil v sume 1 185,- eur, mu pri ustálenom priemernom príjme 1 536,- eur mesačne netto postačuje na úhradu určeného výživného v úhrne 340,- eur (rozdiel medzi jeho príjmom a výdavkami je 351,- eur), pričom výživné je prednostnou pohľadávkou. Z výsluchu účastníkov pritom navyše vyplynulo, že rodičia sa dohodli, že ak otec začne uhrádzať určené výživné, prestane platiť hypotéku, prípadne aj spoločné stavebné sporenie, a teda rozsah jeho výdavkov sa týmto zníži. Súd prvej inštancie uviedol, že otec je aj poberateľom daňového bonusu ako aj prídavkov na deti, ktoré dávky patriace nezaopatreným deťom by mala od rozvodu manželstva poberať matka, ktorej sú deti zverené do osobnej starostlivosti a zdieľajú s ňou spoločnú domácnosť. Súd prvej inštancie pri určení výživného neprihliadal nateraz na námietky strany otca o tom, že od apríla bude mať zrejme nižší príjem z dôvodov organizačných zmien u jeho zamestnávateľa, nakoľko pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, z ktorého sa vychádza pri určení výživného. Výživné vo výške 170 eur mesačne na maloletého C. a výživné vo výške 170 eur mesačne na maloletú C. považuje súd prvej inštancie za primerané vzhľadom na odôvodnené potreby maloletých detí a ich vek a na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov. O

náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala včas odvolanie matka maloletých detí navrhujúc zmenu výroku III. napadnutého rozsudku tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého C. sumou 250,- eur mesačne a na výživu maloletej C. G. sumou vo výške 200,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie vychádzal aj zo skutočnosti, že matka je t.č. na rodičovskej dovolenke s maloletou dcérou s materským príspevkom 412,- eur a popritom je nútená si privyrobiť upratovacími prácami s príjmom 400,- eur mesačne (bola donútená nájsť si brigádnickú prácu, lebo len z príspevku 412,- eur by ekonomicky neprežila zvlášť teraz, keď otec prestal platiť hypotekárny úver a stavebné sporenie a za mesiac marec 2023 jej poslal na výživu oboch detí sumu 150,- eur). Otec stále poberá rodinné prídavky, ktoré jej už preposlal, a stále poberá daňový bonus, ktorý v súčasnosti nechce na ňu prepísať a tvrdí, že daňový bonus prepíše na ňu niekedy v budúcnosti. Matka brigádnicke pracuje od januára 2023. Súd prvej inštancie si plne uvedomil, že ich manželstvo sa rozpadlo z viny odporcu (správne „manžela“) a jeho nezodpovednosti, ktorý si našiel mimomanželskú známosť a túto známosť naďalej udržiava a kvôli tejto známosti nechce obnoviť manželské spolužitie. Súd prvej inštancie mal na odporcu (správne „manžela“) výchovne pôsobiť a túto jeho nezodpovednosť a ľahkomyselný prístup vo vzťahu k manželke a najmä k maloletým deťom oceniť určením výšky vyživovacej povinnosti v zmysle jej návrhu – 250,- eur na maloletého C. a 200,- eur na C. G.. Pri priemernom mesačnom príjme 1 536 eur to nemôže byť pre otca žiaden problém, aby prispieval na výživu maloletých detí mesačne spolu sumou 450 eur. Stále mu veľmi veľa peňazí zostáva na jeho osobné záľuby a na jeho mimomanželskú známosť.

3. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletých detí. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie čo do výroku III. potvrdil. Uviedol, že matka v odvolaní namieta výšku súdom stanoveného výživného na maloleté deti. Súd prvej inštancie ustálil výdavky maloletých na sume 245,- eur mesačne na každé z maloletých detí. Otca zaviazal s ohľadom na jeho príjem za rok 2022 (zdôrazňuje, že v roku 2023 počnúc mesiacom apríl 2023 z dôvodu organizačnej zmeny u zamestnávateľa bude jeho príjem nižší ako dokladovaný príjem za rok 2022) na podieľanie sa na výdavkoch maloletých v sume 170,- eur na každé jedno maloleté dieťa, pričom matka sa v zmysle vyššie uvedeného rozsudku má na výžive maloletých podieľať sumou 75,- eur mesačne. Otec sa tak sumou 170,- eur mesačne podieľa na výdavkoch maloletých detí v rozsahu 70 % mesačných výdavkov maloletých. Do pojednávania vo veci rozvodu a úpravy práv a povinností bol poberateľom prídavkov na dieťa, ktoré matke do februára 2023 poskytoval formou nákupov (plienky a zabezpečovanie základných nákupov potravín). Následne po súdnom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 6. marca 2023, navštívil otec 20. marca 2023 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave (ďalej len „ÚPSVaR“) a inicioval prepis prídavkov na dieťa priamo na matku. Nakoľko sa matka s otcom na tomto prepise nezúčastnila, a pre prepis poberania prídavkov na maloletých priamo na meno matky je nevyhnutné doručiť matkou vyplnenú žiadosť. Na odporúčenie pracovníčok otec zmenil číslo účtu pre poukazovanie prídavkov na dieťa tak, aby prídavky do času, kým si matka splní formálne povinnosti voči ÚPSVaR, boli poukazované priamo na účet matky. Za týmto účelom sa otec ešte 20. marca 2023 stretol s matkou, odovzdal jej formulár, ktorý je potrebné vyplniť a informoval ju o tom, že je nevyhnutné, aby doručila toto tlačivo a rozsudok o rozvode na ÚPSVaR, čím dôjde aj k formálnemu prepisu prídavkov na maloletých na matku. Prídavky za mesiac marec 2023, ktoré mu boli vyplatené, poukázal priamo na účet matky 16. marca 2023, čo dokladuje doloženým potvrdením o prevode. Súdom prvej inštancie určené výživné vo výške 170,- eur mesačne na každé z maloletých detí spolu s prídavkom na dieťa vo výške 60,- eur mesačne na každé z maloletých detí tak predstavuje pokrytie výdavkov maloletých detí v sume 230,- eur mesačne na jedno dieťa. Po zohľadnení tejto skutočnosti tak matka reálne pokrýva z vlastných zdrojov náklady každého zo spoločných detí sumou 15,- eur mesačne. Matka po zohľadnení prídavku na každé z maloletých detí vo výške 60,- eur mesačne a výživného od otca na každé maloleté dieťa vo výške 170,- eur mesačne nespĺňa podmienku plnenia vyživovacej povinnosti vo výške 30 % životného minima v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré je od 01.01.2023 na nezaopatrenú osobu vo výške 107,23 eur. Matka by na každé dieťa mala plniť vyživovaciu povinnosť vo výške aspoň 32,- eur. Otec aj napriek tejto skutočnosti, že matka reálne neposkytuje na plnenie vyživovacej povinnosti na maloletých ani sumu 32,- eur mesačne na každé maloleté dieťa, nepodal odvolanie voči súdom určenému výživnému, nakoľko súdom určená vyživovacia povinnosť otca v spojení s minimálnou vyživovacou povinnosťou matky spolu s prídavkami na každé z maloletých detí a možnosťou matky uplatniť daňový bonus u svojho zamestnávateľa sú na prospech maloletých. Aj napriek skutočnosti, že jeho vyživovacia povinnosť s

ohľadom na § 62 ods. 3 Zákona o rodine je vyššia ako by mu mala byť súdom určená s ohľadom na povinnosti matky podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, vyživovaciu povinnosť určenú vo výroku III. rozsudku nemal záujem spochybňovať a rozhodol sa ju plniť, pretože má záujem sa o svoje deti starať a finančne prispievať na ich výživu. Tvrdenie matky, že otec daňový bonus „v súčasnosti nechce prepísať na mňa a tvrdí, že daňový bonus prepíše na mňa niekedy v budúcnosti“ je nepravdivé. Otec bol poberateľom daňového bonusu do rozvodu manželstva. Nevie o akom prepise daňového bonusu matka hovorí, nakoľko daňový bonus sa neprepisuje, ale uplatňuje sa u zamestnávateľa rodiča, ktorý o uplatnenie daňového bonusu má záujem. V prípade rozvedených rodičov, kedy je dieťa zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, je v zmysle stanoviska finančnej správy možné uplatniť rodičom, ktorý spĺňa podmienku spoločnej domácnosti s dieťaťom, čo je v tomto prípade matka. Otcovi tak od rozvodu manželstva a zverenia detí do osobnej starostlivosti matky nevzniká nárok na daňový bonus na maloletých. Skutočnosť, že otec do rozvodu manželstva poberal daňový bonus, bolo z pohľadu určenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom v prospech určenia tejto vyživovacej povinnosti, nakoľko suma daňového bonusu sa premietla aj do výšky vyživovacej povinnosti, ktorú súd otcovi určil, keďže daňový bonus ovplyvnil výšku čistého mesačného príjmu otca, z ktorého súd určil vyživovaciu povinnosť otca. Poberanie prídavkov na deti a uplatnenie daňového bonusu matkou vyžaduje aktivitu matky. Nie však aktivitu matky voči súdu, ale voči ÚPSVaR ako aj voči jej zamestnávateľovi. Matka ďalej uvádza, že „popri tom je nútená si privyrobiť upratovacími prácami s príjmom 400,- eur mesačne (matka bola donútená nájsť si brigádnickú prácu, lebo len z príspevku 412,- eur by ekonomicky neprežila zvlášť teraz, keď otec prestal platiť hypotekárny úver a stavebné sporenie a za mesiac marec 2023 poslal matke na výživu oboch detí sumu 150,- eur). Tieto tvrdenia matky sú absolútne nepravdivé a voči otcovi a plneniu jeho povinností aj nekorektné. Matka na pojednávaní 6. marca 2023 uviedla, že si privyrába ako upratovačka a za upratovacie práce si vie privyrobiť mesačne cca 400,- eur. Matka tak upratovacie práce a brigádnickú činnosť vykonávala už skôr ako uvádza aj vo svojom odvolaní, príjem z tejto činnosti má už od januára 2023. Ak bola nútená nájsť si brigádu, určite tak nebolo kvôli konaniu otca, ktorý významnou mierou prispieval do jej rozpočtu až do času, kým súd prvej inštancie rozhodol o jeho vyživovacej povinnosti na obe maloleté deti v súčte v sume 340,- eur mesačne. Ak bola matka nútená nájsť si brigádu, tak len z dôvodu existencie jej záväzku na nehnuteľnosť, ktorá je v jej výlučnom vlastníctve, pričom výšku tohto záväzku si uvedomuje, čo potvrdila aj na pojednávaní dňa 6. marca 2023. K sume 150,- eur mesačne, ktoré poukázal matke ako výživné za mesiac marec 2023, otec uvádza, že do mesiaca február 2023 (vrátane februára 2023) prispieval matke (splátkou hypotekárneho úveru a úveru zo stavebnej sporiteľne) sumou takmer 440,- eur mesačne, pričom tieto plnenia poukazoval na splácanie záväzku matky na nehnuteľnosť, ktorá je v jej výlučnom vlastníctve. Následne po určení vyživovacej povinnosti súdom poukázal matke súdom pomernú časť mesačného výživného na maloletých za obdobie od 20. marca 2023 (od doručenia rozsudku o rozvode a úprave rodičovských práv a povinností) do 31. marca 2023 a následne počnúc mesiacom apríl 2023 plní svoju vyživovaciu povinnosť v sume 340,- eur v zmysle výroku III. rozsudku zo dňa 6. marca 2023 v sume 2 x 170,- eur mesačne, t.j. 340,- eur. K argumentácii matky, že otec kvôli mimomanželskej známosti, ktorú naďalej udržuje, nechce obnoviť manželské spolužitie, manželstvo sa rozpadlo z jeho viny uvádza, že sama matka na pojednávaní 6. marca 2023 uviedla, že si uvedomuje aj svoj pomer viny na rozpade manželstva, nakoľko vo všetkom (podľa jej výpovede) uprednostňovala deti, že sa mu nevenovala. Otec svoj pomer viny na rozpade manželstva nepopiera. Sama matka trvala na rozvode manželstva a rázne uviedla, že nemá záujem na obnovení manželského spolužitia, a preto nie je zrejmé, prečo matka v odvolaní voči rozsudku takéto skutočnosti uvádza. Podľa tvrdenia matky mal súd prvej inštancie na otca „výchovne pôsobiť a túto jeho nezodpovednosť a ľahkomyselný prístup vo vzťahu k manželke a najmä maloletým deťom oceniť výškou vyživovacej povinnosti, tak ako som navrhovala, teda sumou 250,- eur na maloletého C. a 200,- eur na C. G.“ Takáto argumentácia matky je však právne neudržateľná. V prípade, že by sa nevery dopustil rodič, ktorému by boli spoločné deti zverené do osobnej starostlivosti, podľa takto nastolenej argumentácie matky by súd mal výchovne pôsobiť voči tomuto rodičovi a zohľadniť to formou zníženia vyživovacej povinnosti na deti ako sankciu za rozpad manželstva rodičom, ktorý má deti zverené do osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie pri určení vyživovacej povinnosti otca vychádzal z nákladov na maloletých, ktoré dokladovala matka, a ktoré boli vo výške 350,- eur v súčte na obe maloleté deti so zohľadnením nákladov maloletých detí na bývanie (2 x 70,- eur) a z príjmu otca, ktorý mal dňa 6. marca 2023 preukázaný. Súd prvej inštancie stanovil výživné na úrovni 22% čistého príjmu otca z dôvodu, že ide o maloletých v pomerne nízkom veku (2 a 6 rokov), pri ktorých je predpoklad, že náklady budú v čase rásť. Taktiež treba prihliadnuť aj na prídavky na dieťa, ktoré sú v súčasnosti vo výške 60,- eur mesačne na každé maloleté dieťa a možnosť matky uplatniť daňový bonus na každé z maloletých detí u svojho zamestnávateľa.

4. K odvolaniu matky sa vyjadril procesný opatrovník. Odporučil odvolaniu matky vyhovieť a vyživovaciu povinnosť otca zvýšiť primerane jeho zárobkovým možnostiam a schopnostiam s ohľadom na odôvodnené potreby a zdravotný stav maloletých detí. Uviedol, že dňa 6. marca 2023 na pojednávaní predstúpili obaja rodičia, ktorí predložili súdu na schválenie rodičovskú dohodu. Súd prvej inštancie v časti zverenia maloletých detí a úpravy styku maloletých s otcom vyhovel, v časti určenia výživného na maloleté deti k dohode medzi rodičmi nedošlo a súd prvej inštancie autoritatívne rozhodol.

5. K vyjadreniu procesného opatrovníka k odvolaniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že súd prvej inštancie autoritatívne rozhodol na základe vykonaného dokazovania, pričom pri určení výšky výživného vzal do úvahy príjem otca dokladovaný za obdobie roku 2022 a výdavky maloletých deklarované matkou. Súd prvej inštancie z úradnej povinnosti prihliadol v rámci oprávnených výdavkov maloletých, aj na náklady matky na bývanie, ktoré do výšky výdavkov maloletých matka síce neuviedla, avšak súd prvej inštancie ich do výšky vyživovacej povinnosti určenej otcovi premietol tak, aby boli pokryté všetky odôvodnené potreby maloletých. Oprávnené výdavky maloletých boli ustálené súdom prvej inštancie na sume 245,- eur na každé jedno maloleté dieťa. Súd prvej inštancie pri zohľadnení výšky príjmu za rok 2022 určil povinnosť otca podieľať sa na výžive maloletých v rozsahu 22 % čistého príjmu otca a toto výživné určil s ohľadom na vek detí a ich v budúcnosti narastajúce potreby. Otec sa tak sumou 170,- eur mesačne na každého z maloletých podieľa na financovaní ich odôvodnených potrieb so zohľadnením zdravotného stavu v rozsahu 70% celkových odôvodnených výdavkov každého z nich. Matke sú v súčasnosti vyplácané prídavky na maloletých vo výške 60,- eur na každé maloleté dieťa. Súdom prvej inštancie ustálené výdavky na maloletých sú tak uhrádzané otcom v sume 170,- eur mesačne a z prídavku na dieťa v sume 60,- eur mesačne, spolu v súčte v sume 230,- eur mesačne na každé z maloletých. Podiel matky je tak 15,- eur na ustálených výdavkov na maloletých. Matka sa tak nepodieľa na vyživovacej povinnosti maloletých ani v rozsahu definovanom v § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Súdom prvej inštancie autoritatívne určené výživné zohľadňuje oprávnené výdavky maloletých, preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Trnava zo 6. marca 2023, č.k. 17P/64/2022-52 potvrdil.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku) po zistení, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou - matkou maloletých detí (§ 359 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť (§ 388 Civilného sporového poriadku).

7. Predmetom konania vedeného pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. 17P/64/2022 bol rozvod manželstva manželov – rodičov maloletých detí (výrok I.) a úprava pomerov manželov – rodičov na čas po rozvode k ich maloletým deťom schválením rodičovskej dohody o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní maloletých detí a spravovaní ich majetku obidvomi rodičmi v bežných veciach a o úprave styku otca s maloletými deťmi každý páry týždeň od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každý páry utorok od 16:00 hod. do 19:00 hod., každý nepáry týždeň v utorok, stredu a piatok od 16:00 hod. do 19:00 hod. s tým, že otec deti vyzdvihne v mieste bydliska matky a tam ich aj následne vráti (výrok II.) a určením povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého C. sumou vo výške 170,- eur mesačne a na maloletú C. G. sumou vo výške 170,- eur mesačne vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

8. Predmetom odvolacieho konania je bez ohľadu na rozsah a odvolacie dôvody preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu

maloletého C. sumou vo výške 170,- eur mesačne a na maloletú C. G. sumou vo výške 170,-eur mesačne vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

9. Podľa § 24 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

10. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.(2) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (3) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.(4) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.(5)

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. K inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k základnému právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. Súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

13. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

14. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické

príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnúť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

15. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu potrebnom pre určenie vyživovacej povinnosti na maloleté deti C. a C. G.. Odvolací súd tak v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, avšak v otázke výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletých sa nezhoduje so závermi, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, keď výsledky vykonaného dokazovania nesprávne vyhodnotil.

16. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplynulo a je nesporné, že čistý príjem otca za obdobie od januára do decembra 2022 je vo výške 1 536,- eur, matka je na rodičovskej dovolenke s maloletou dcérou, poberá materský príspevok vo výške 412,- eur. Zároveň si brigádnicky privyrába upratovacími prácami, z ktorých má príjem vo výške 400,- eur mesačne. Obaja rodičia okrem maloletých detí C. a C. G. iné vyživovacie povinnosti nemajú. Priemerné mesačné náklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého C. predstavujú 38,- eur na stravu v škôlke, 5,- eur režijné náklady, približne 100,- eur na stravu doma, 20,- eur na ošatenie, 15,- eur na hygienu a 15,- eur zdravotná starostlivosť, spolu 193,- eur priemerne mesačne, na maloletú C. G. XX,- eur na plienky, 90,- eur na stravu doma, 20,- eur na ošatenie, 15,- eur na hygienu a 15,- eur na zdravotnú starostlivosť, spolu 168,- eur. Celkové náklady na bývanie na 3 osoby v domácnosti matky boli súdom prvej inštancie ustálené vo výške približne 70,- eur na osobu, teda celkom priemerné mesačné náklady na maloletého C. predstavujú 263,- eur a na maloletú C. G. vo výške 238,- eur.

17. Súd prvej inštancie mal za preukázaný príjem otca vo výške 1 536,- eur mesačne (otcom ani nebol spochybnený) a určil výživné na každé dieťa 170,- eur, spolu 340 eur, čo zodpovedá 22% z priemerného čistého príjmu otca.

18. Odvolací súd poukazuje na aktuálnu súdnu prax, z ktorej vyplýva, že výživné, ktoré hradí povinný rodič, by malo predstavovať 20 % až 30 % jeho čistého príjmu na všetky ním vyživované osoby (por. napr. rozhodnutia č. k. 11CoP/50/2021 z 30. novembra 2021, č. k. 26CoP/26/2021 z 19. mája 2021, č. k. 24CoP/64/2020 z 10. marca 2021, č. k. 23CoP/87/2018 z 20. mája 2019). Súdom prvej inštancie určený súhrn výživného 340,- eur zodpovedá uvedenému, pretože bolo určené v rozpätí 307,- eur – 460,- eur mesačne. Súd prvej inštancie však nesprávne určil rozsah výživného na každé maloleté dieťa, pretože určením rovnakej výšky výživného 170,- eur nezohľadnil rozdielny vek maloletých detí (C. 6 rokov, C. G. 2 roky), tiež skutočnosť, že maloletý je v predškolskom veku a maloletá C. G. je v celodennej starostlivosti matky, čo sa premietlo aj do nesporných a súdom prvej inštancie ustálených rozdielných nákladov na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti – na C. vo výške 263,- eur mesačne a na C. G. vo výške 238,- eur mesačne. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k potrebe zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie a výšku výživného na C. zmenil na 180,- eur mesačne a na C. G. na 160,- eur mesačne. Takto určené výživné zodpovedá odôvodneným, individuálnym potrebám každého z maloletých detí a dáva priestor na možnú úpravu výživného do budúcnosti.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že určenie výšky výživného pre maloleté dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.03.2021 sp. zn. 8Cdo/6/2020).

20. K odvolacej námietke matky, že súd prvej inštancie mal na otca výchovne pôsobiť a jeho nezodpovednosť a ľahkomyselný prístup vo vzťahu k nej a najmä k maloletým deťom oceniť určením vyživovacej povinnosti vo výške 250,- eur na maloletého C. a 200,- eur na C. G., odvolací súd uvádza, že takéto konštatovanie matky nemá zákonnú oporu v § 62, § 65 a 75 a ani v inom ustanovení Zákona a

rodine, v zmysle ktorých sa pri určení výživného prihliada na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, tiež na odôvodnené potreby oprávnených maloletých.

21. V závere odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie určil otcovi platiť výživné na maloleté deti s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že vo všeobecnosti je súdne rozhodnutie vykonateľné po jeho právoplatnosti (porovnaj § 232 ods. 2 a 3 Civilného sporového poriadku). Za určitých okolností je však táto následnosť narušená a rozhodnutie sa stáva vykonateľným predtým ako nadobudne právoplatnosť. K predbežnej vykonateľnosti dochádza rozhodnutím súdu napr. v zmysle § 233 Civilného sporového poriadku alebo nastáva zo zákona napr. v zmysle § 44 Civilného mimosporového poriadku ako je to v prípade rozsudkov o výživnom. V praxi to znamená, že hoci by sa niektorý jeden alebo druhý účastník konania proti rozsudku odvolal, tento je v časti výroku o výživnom vykonateľný bez ohľadu na to, že rozsudok ešte nie je právoplatný. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nielen nadbytočne, ale aj nesprávne upravil vykonateľnosť rozsudku o výživnom formuláciou „s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozsudku“. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. II. ÚS 69/2019-14 z 23. mája 2019, z ktorého vyplýva, že „podľa § 44 Civilného mimosporového poriadku sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručením bez možnosti inej úpravy súdom. Sledovaným účelom tohto ustanovenia je čo najskoršie zabezpečenie riadneho plnenia vyživovacej povinnosti, ktorá rodičovi vzniká zo zákona narodením dieťaťa, a riadneho zabezpečenia potrieb maloletého výživným, na ktoré je odkázaný. Predbežná vykonateľnosť akéhokoľvek rozhodnutia o výživnom teda nastáva priamo zo zákona, bez ohľadu na znenie výroku deklaratórneho rozhodnutia súdu, ktorým určí lehotu na plnenie zročného výživného. Akokoľvek by bola naformulovaná lehota na dobrovoľné splnenie tejto povinnosti a začiatok jej plynutia (napr. tri dni od doručenia rozsudku), i tak by nastúpila zo zákona vynúiteľnosť plnenia tejto povinnosti odo dňa doručenia rozsudku súdu prvej inštancie, čiže ešte pred efektívnym uplynutím súdom určenej lehoty na dobrovoľné plnenie.“

22. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. postupom podľa § 388 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku tak ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.

23. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa vyššie citovaného ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nezistil žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

24. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).